

YOZGAT
REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

KAYNAŞTIRMA YOLUYLA EĞİTİM
UYGULAMALARINDA
ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

KAYNAŖTIRMA YOLUYLA EĞİTİM UYGULAMALARINDA ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

KaynaŖtırma yoluyla eğitim; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak yetersizliği olmayan akranları ile birlikte resmî ve özel eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamasıdır. Bu uygulamalar kapsamında özel eğitime ihtiyacı olan bireyler; kaynaŖtırma yoluyla eğitimlerini, yetersizliği olmayan akranları ile birlikte aynı sınıfta tam zamanlı sürdürebilecekleri gibi özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak da sürdürebilirler. Yarı zamanlı kaynaŖtırma uygulamaları, öğrencilerin bazı derslere yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte aynı sınıfta ya da ders dıŖı etkinliklere birlikte katılmaları yoluyla yapılmaktadır.

Öğretim yöntem ve teknikleri açısından genel ve özel eğitim birbirine benzemekle birlikte, kaynaŖtırma yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin yetersizlik türü, eğitim performansı ve ihtiyacına göre; araç-gereç, eğitim materyalleri, öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirmeye ilgili konularda düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Bu kapsamda özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin; akademik performansı öğretim amaçları, yararlanacakları özel eğitim ve destek eğitim hizmetlerinin türü ve süresi, eğitim programına ilişkin uyarlamalar ile değerlendirme süreci belirlenerek “BireyselleŖtirilmiŖ EĞitim Programı (BEP)” hazırlanmalıdır. Hazırlanan BEP doğrultusunda öğrenme ortamlarının düzenlenmesi, öğretim yöntem ve tekniklerinin uyarlanması, problem davranıŖların ortaya çıkmadan önlenmesi bu bireylerde öğrenmenin etkili ve kalıcı olmasını sağlayacaktır.

GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- ✚ Az gören/görme engelli öğrencinizi sırasına kolaylıkla girip çıkabileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.
- ✚ Az gören öğrencinizi güneş ışınları arkadan gelecek şekilde sınıfta uygun sıraya oturtun.
- ✚ Dersi açık ve anlaşılır bir ses tonuyla öğrenciye dönerek anlatın.
- ✚ Öğrenciye okulun bölümleri ile sınıfı tanıtarak, bağımsız hareketini sağlayacak ipuçlarını belirleyin, gerekiyorsa belirlediğiniz bölümlere Braille kabartma yazı/kabartma sembol ile etiketler hazırlayarak yerleştirin.
- ✚ Öğrenciye çevresini tanıtırken başlangıçta çocuğun elini, elinizi üzerine koyarak çevreyi ve nesnelere tanıttırın, nesnelere neye benzediğini ve nasıl kullanıldığını açıklayın.
- ✚ Sınıftaki diğer öğrencilere görme engelli öğrencinizin özelliklerini anlatarak, görme engelli öğrencinizin bağımsız hareket etme becerilerini sağlayacak tedbirleri birlikte belirleyin.
- ✚ Öğrencinin sınıf arkadaşlarının seslerini ayırt ederek isimleri ile tanıması için, etkinlikler düzenleyin. (Örnek: sorduğunuz soruya cevap veren öğrencinin adının söylenmesi, “Şimdi Zeynep cevap verecek.” denmesi veya “Ayşe soruma doğru cevap verdi.” denmesi gibi.)
- ✚ Sınıftaki eşya, araç ve gereçlerin yerlerini sabit tutun, değişiklik yaptığınızda öğrencinizi haberdar edin.
- ✚ Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.
- ✚ Öğrencinizin sırasını paylaştığı arkadaşına uyumunu ve ona olan güvenini arttırmak için sıra arkadaşına görme engelli öğrencinize nasıl destek olacağına ilişkin bireysel olarak bilgi verin ve onun olumlu davranışlarını ve çabalarını ödüllendirin.
- ✚ Az gören öğrencilere yönelik olarak ders materyallerini büyük punto ile hazırlayın.
- ✚ Sınıfta görme güçlüğü olan öğrencinizle konuşurken kendisiyle konuştuğunu anlaması için adını söyleyin.

- # Öğrencinize isteklerinizi belirtirken “Şunu bana ver.” gibi görmeye dayalı cümlelerle ifade etmeyin, bunu yerine “Sağ elinin yanında duran kalem bana ver.” şeklinde açık yönerge vermeye dikkate edin.
- # Ders sırasında tahtaya konuları yazarken, sözel olarak da ifade edin.
- # Öğrenciye uygulanacak sınavda sınav sorularını okuyan kişinin diksiyonunun düzgün olmasına dikkat edin.
- # Sınav sorularını okuyan kişinin sınav yapılan dersle ilgili bilgisi olmasına dikkat edin (Örnek: İngilizce dersi sınavında, soruları okuyan kişinin İngilizce bilmesi)
- # Sınav sırasında öğrencinin isteği doğrultusunda, soruların tekrar okunması için olanak sağlayın.
- # Öğrencinin sınav sürecinde soruların başka kişiye okutulması sırasında doğan zaman kaybını ek süre olarak sınava dahil edin.
- # Sınıf ortamında görme engelli veya az gören öğrencinin derse katılımını sağlamak için her derste ona en az bir iki soru sorun.
- # Öğrencinin sınıfta dersi takip edebilmesi için Braille olarak not tutabilmesine imkân tanıyın, gün içinde tuttuğu notları arkadaşıyla karşılaştırması için zaman verin.
- # Öğrenciye kabartma yazı ile tuttuğu notları okutun.
- # Sınavlarda cevabı karmaşık çizim ve şekillere dayanan sorular sormayın.
- # Öğrencinizin öğrenmesini destekleyecek araç ve gereçlerin (kabartma daktilo, masa tableti, kabartma yerküre vb.) sınıf içinde kullanımını destekleyin.
- # Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- # Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- # Sosyal iletişimin ve etkileşimin arttırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.

İŞİTME YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- ▶ İşitme yetersizliği olan öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.
- ▶ Öğrencinizle konuşurken göz kontağı kurun.
- ▶ Çok yüksek sesle veya fısıldayarak konuşmayın, ses tonunuzun ve konuşma hızınızın normal olmasına dikkat edin.
- ▶ Konuşurken başka yönlere bakmayın.
- ▶ Konuşurken anlaşılır ve kısa cümleler kurun.
- ▶ Konunun açık ve anlaşılır olduğundan emin olun.
- ▶ Konuşurken cümlelerinizi eksik bırakmayın, tamamlayın.
- ▶ Konuştuğunuzda ortamın çok gürültülü olmamasına dikkat edin.
- ▶ Konuşurken, ağzınızı elle veya kâğıt gibi her hangi bir şeyle kapatmayın.
- ▶ Öğrencinizle konuşurken, onun dudak okumasına engel olacak unsurların (bıyık, göz alıcı mücevher gibi) bulunmamasına özen gösterin.
- ▶ Konuşurken yüzünüzün öğrencinize dönük olmasına dikkat edin.
- ▶ Tahtada yazı yazarken ya da arkanız öğrenciye dönükken konuşmamaya özen gösterin.
- ▶ Çok abartılı jest ve mimiklerle konuşmaktan kaçının.
- ▶ Konuşurken cümleyi bölecek şekilde duraklamalardan kaçının.
- ▶ Öğrenciniz kullandığınız sözcüğü anlamadıysa yerine başka bir sözcük kullanın ya da mümkünse göstererek anlatın.
- ▶ Öğrenciniz ile konuşurken dikkatinin sizde olduğundan emin olun, gerektiğinde omzuna dokunarak size bakmasını sağlayın.
- ▶ Öğrencinin konuşmasını anlayamadığınızda öğrenciden söylediğini tekrarlamasını isteyin.
- ▶ Ders sırasında öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıracak araç ve gereçler (yansıtıcı, ses kayıt cihazı vb) ve materyaller (sunumlar, filmler, vb) kullanın.

- ▶ Ders esnasında öğrencinizin işitme cihazını düzenli ve etkin bir şekilde kullandığından emin olun.
- ▶ Öğrencilerinizin tüm etkinliklere katılımını sağlayın.
- ▶ Grup çalışmalarında öğrencinin diğer arkadaşlarını görebileceği şekilde oturmasını sağlayın ve grup içindeki diğer öğrencilerin de mümkün olduğunca görsel ipuçlarını kullanmalarını isteyin.
- ▶ Öğrencilerin sözel ifadeleri yanlış anlamasını önlemek için yazılı ve görsel ipuçlarını birlikte kullanın.
- ▶ Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- ▶ Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- ▶ Sosyal iletişimin ve etkileşimin arttırılması amacıyla, öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.
- ▶ Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

ORTOPEDİK YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- ❖ Sınıfınızın okulun giriş katında olmasını ve öğrencinizin okul ve sınıfta olabildiğince bağımsız hareketini sağlayacak düzenlemeler yapılmasını sağlayın. (Örnek: Merdivenlere ve kapı eşiklerine uygun rampa yapılması, alafranga tuvaletler, dokunarak açılan musluklar vb.)
- ❖ Öğrencinizi sınıf içinde kolaylıkla girip çıkabileceği bir yere oturtun.
- ❖ Öğrencinin sıraya oturma, yürüme vb. bağımsız hareketlerini sağlayacak, tekerlekli sandalye, uyarlanmış kalem, vb. destek araç ve gereçleri kullanmasını sağlayın.
- ❖ Sınıftaki diğer öğrencilere ortopedik yetersizliği olan öğrencinizin özelliklerini anlatarak, öğrencinizin olabildiğince bağımsız hareket etme becerilerini sağlayacak tedbirleri belirleyin.
- ❖ Öğrencinize gerektiğinde nasıl yardım isteyebileceğini ve ihtiyacından fazla yardım etmek isteyenleri kibarca reddetmesini öğretin.
- ❖ Öğrenciniz tekerlekli sandalyede oturuyorsa, yardım etmeniz gerektiğinde öğrencinizin göz hizasında oturmaya dikkat edin.
- ❖ Öğrencinizin söylediklerini anlamadığınızda söylemek istediklerini tekrar etmesini isteyin.
- ❖ Öğrenciniz yazmada güçlük çekiyorsa sözel olarak değerlendirin.
- ❖ Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmek için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.
- ❖ Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- ❖ Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- ❖ Sosyal iletişimin ve etkileşimin arttırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.
- ❖ Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

DİL VE KONUŞMA GÜÇLÜĞÜ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Öğrenciniz konuşurken sakin ve sabır olmaya özen gösterin.
- Öğrencinizle iletişime her zaman hazır olduğunuzu hissettirin.
- Öğrencinizin konuşmaya istekli olmadığı durumlarda konuşması için zorlamayın.
- Öğrenciniz konuşurken sorun yaşadığında cümlesini onun yerine tamamlamayın ancak sözcük eklemeyin.
- Öğrencinizin konuşmasına müdahale etmeden, göz kontağını sürdürün.
- Konuşmaya uygun jest ve mimikler kullanın ancak bunların abartılı olmamasına dikkat edin.
- Öğrencinizin ne söylediğine odaklanın ve onu sözel etkinliklere katılmasını sağlamak için cesaretlendirin.
- Siz konuştuktan sonra öğrencinizin size cevap vermesi için yeterli zaman tanıyın.
- Öğrencinin iletişimini kolaylaştıracak araç ve gereçler (bilgisayar, vb.) kullanmasını destekleyin.
- Öğrencinizin olumlu davranışlarını ödüllendirin.
- Öğrencinizin söylediklerini anlamadıysanız, söylediğini tekrar etmesini isteyin.
- Öğrencinizin sınıf etkinliklerine katılmasını destekleyin, etkinlikleri tamamlayabilmesi için yeterli zaman verin.
- Öğrenciniz etkinliklere katılmakta istekli olmadığında konuşması için zorlamayın öğrencinin kendini ifade etmesi olanak sağlayın.
- Aile ve uzmanlarla iş birliği yaparak öğrencinizin dil ve konuşma gücüne yönelik alınacak önlem ve stratejileri belirleyin.
- Sınıftaki diğer öğrencilerle birlikte öğrencinizin dil ve konuşma becerileri ile güven duygusunu geliştirmesini sağlayacak tedbirleri belirleyin.
- Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- Sosyal iletişimin ve etkileşimin arttırılması amacıyla, öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.

ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ VE ZİHİNSEL YETERSİZLİĞİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- ❖ Öğrencinizi tahtayı ve sizi rahat görebileceği şekilde sınıfın ön tarafına oturtun.
- ❖ Öğrenciye her dersin konusu, süreci, beklentilerinizi açık net olarak ifade edin.
- ❖ Her dersin başında daha önce öğrenilen konuları kısaca tekrarlayın, dersin sonunda ise önemli konuları özetleyin.
- ❖ Ders içeriğindeki teknik terimleri ve çocuk için yeni sözcükleri açıklayın, yeni terim ve sözcüklerin açıklamasının yer aldığı çalışma kâğıdını ders öncesinde öğrenciye vererek derse hazır olmasını sağlayın.
- ❖ Sınıf kurallarını belirleyin, sınıf kurallarını tek tek öğretin ve kuralların yazılı/görsel olarak yer aldığı bir pano hazırlayın.
- ❖ Öğrencinin çalışma gruplarına katılımını destekleyin.
- ❖ Öğrenciye başarabileceği görev ve sorumluklar verin.
- ❖ Öğrencinin soru sormasına, gerektiğinde konularının tekrar edilmesine fırsat tanıyın.
- ❖ İşlenen konuların pekiştirilmesi ve öğrencinin sınava hazırlanmasını sağlamak amacıyla konu içeriğine uygun sorular hazırlayın.
- ❖ Ders anlatımında jest ve mimikleri kullanın, abartılı jest ve mimiklerden kaçının.
- ❖ Öğrenciniz etkinlik sırasında başarısızlık yaşadığında ya da verdiğiniz yönergeyi anlayamadığında verdiği tepkileri dikkate ederek gerekli önlemleri alın.
- ❖ Dersi anlatırken çok uzun ve karmaşık cümlelerden kaçının.
- ❖ Araştırma projesi, sınıf içi sunum, grup çalışması gibi farklı yöntem ve tekniklerle derste işlenen konuları daha iyi anlamasına imkân tanıyın.
- ❖ Sınıf içinde öğretimi etkileyecek ses, ışık gibi uyaranların olmamasına dikkat edin.
- ❖ Sınavlarda öğrencinize ek süre verin.
- ❖ Öğrenciniz yazılı anlatımda güçlük yaşıyorsa sözlü sınavları, kısa yanıtı ve boşluk doldurmalı sınavları tercih edin.
- ❖ Öğrencinin sınavını gerekirse bireysel olarak yapın.
- ❖ Sınava başlamadan önce öğrencinin sınav sorularını anlayıp anlamadığını kontrol edin, sınav sorularını kendi cümleleri ile ifade etmesine imkân tanıyın.

- ❖ Matematik, fen ve teknoloji gibi derslerde sınav sonuçlarını değerlendirirken, yalnızca sonuca değil, yaptığı işlemlere de puan verin.
- ❖ Öğrencinin ders sırasında konuyu anlayabilmesi için hesap makinesi, bilgisayar vb teknolojik aletleri kullanmasına imkân tanıyın.
- ❖ Sınav sonrasında zaman kaybetmeden öğrenciye geri bildirim vermeye dikkat edin.
- ❖ Öğrenci ile konuşurken olumsuzdan çok olumlu ifadeler kullanın.
- ❖ Aile ve uzmanlarla iş birliği yaparak öğrencinize yönelik alınacak önlem ve stratejileri belirleyin.
- ❖ Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- ❖ Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- ❖ Sosyal iletişimin ve etkileşimin arttırılması amacıyla öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.
- ❖ Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Öğrencinizi duvar tarafında olacak şekilde ön sıraya oturtun.
- Öğrencinin sınıf içinde yakınında oturan öğrencilerin, öğrenciye uygun model olabilecek kişiler olmasına dikkat edin.
- Daha önce işlenen konuları sık sık tekrar edin.
- El yazısını geliştirici çalışmalar yapın.
- Öğrencinin tuttuğu ders notlarını kendi notlarınızdan ya da arkadaşının defterinden kontrol etmesine imkân tanıyın, gerekirse dersi ses kayıt cihazı ile kaydetmesine fırsat verin.
- Ödevlerini hazırlarken bilgisayar ve internet kullanmasına izin verin.
- Öğrencinin sınıf içinde belli zamanlarda hareket etmesini sağlayacak görevler verin. (Örnek: kalem açma, tahtayı silme)
- Sınıf ortamında öğrencin dikkatini dağıtacak olan materyalleri sınıfın arka tarafına alın.
- Sınıf içinde bireysel, grup çalışması ve bireysel ödüllendirmeler için köşeler oluşturun.
- Yazı yazma problemi olan veya testte başarısız olan öğrencileri sözlü sınav ile değerlendirin.
- Metni okuma ile ilgili stratejiler geliştirin. (Örnek: metni okurken önemli bölümlerini renkli kalemle işaretleme)
- Sınıf kurallarını belirleyin, bu kuralları tek tek öğretin ve kuralların yazılı/görsel olarak yer aldığı bir pano hazırlayın.
- Öğrencinin dürtüsellliğini önlemek amacıyla 3D (Dur, Düşün, Davran) tekniğini kullanmasını sağlayın.
- Okul ve aile iş birliğinin sağlamak ve öğrencin düzenli izlenmesi amacıyla günlük ve haftalık davranış bildirim kartları hazırlayın.
- Sınava hazırlanma becerileri öğretin. (işlenen konuların sınav öncesi özetini yapma ve öncelikli konuları belirleme)

- Ders sırasında öğrencinin dikkatinin artması için sözel uyaranlar verin ya da fiziksel etkinlikler planlayın.
- Verdiğiniz yönergenin öğrenci tarafından anlaşılıp anlamadığı belirlemek için gerekirse yönergeyi tekrar etmesini isteyin.
- Öğrencinin dağınıklığını önlemek amacıyla bölümlere ayrılmış tek ödev defteri kullanmasını sağlayın.
- Ödevleri daha kolay yapılabilir parçalara ayırın her bir parçayı tamamladığında ödüllendirin,
- Sizin yardımınıza ihtiyacı olduğunda bunu belirten bir işaret seçin. (Örnek: beyaz bir kâğıdı havaya kaldırması, elini havaya kaldırması vb.)
- Öğrencinin ödevlerini yapıp yapmadığını her gün kontrol edin ve geri bildirimler verin.
- Akranlarının sosyal kabulünü sağlamak amacıyla öğrencinize özel sorumluluklar verin.
- Teneffüslerde öğrencinin birlikte oynayıp dolaşabileceği arkadaşlar görevlendirin.
- Sınıf içi etkinlikleri öğrencinin başarabileceği şekilde düzenleyin.
- Öğrencinin grup çalışmalarına katılımını destekleyin.
- Öğrencin uygun olmayan davranışını önlemek için yapmakta olduğu davranış yerine istenilen davranışa yönelik yönerge verin. (Örnek: Sürekli kalem çeviren öğrencinize kalemi çevirme demek yerine “Defterini aç.“ denmesi gibi.)
- Sınıf içinde öğrencinizin hareketliliğini kontrol altına tutmaya yönelik belli aralıklarla tüm sınıfın katılacağı gevşeme ve esneme egzersizleri yapın.
- Sınavlarda dikkatinin dağılmaması için daha kısa sorulu ve cevaplı sorular sorun.
- Sınavlarda küçük molalar ve ek zaman verin.
- Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

OTİZMİ OLAN ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- ✓ Okula yeni başlayan öğrencinize sınıf ve okul ortamını tanıttın.
- ✓ Sınıftaki diğer öğrencilere otizmi olan öğrencinize ilişkin bilgi verin, onun farklı davranışlarına verilecek tepkiye ilişkin ortak bir strateji belirleyin.
- ✓ Öğrencinizi sınıfın ön tarafında oturtun ve sınıf içinde yakınında oturan öğrencilerin, öğrenciye uygun model olabilecek kişiler olmasına dikkat edin.
- ✓ Sınıf kurallarını belirleyin, sınıf kurallarını tek tek öğretin ve kuralların yazılı/görsel olarak yer aldığı bir pano hazırlayın.
- ✓ Otizmi olan çocukların bazı özel becerileri (erken okuma-yazma, zihinden matematik işlemlerini yapma ... vb) olabilmektedir. Akran kabulünü sağlamak için öğrencinin bu özelliklerini ön plana çıkarın.
- ✓ Öğrencinizin özelliğini dikkate alarak göz kontağı kurma, sınıfta uygun oturma, basit yönergelere uyma gibi becerilerin öğretimine öncelik verin.
- ✓ Sınıf içinde öğrencinizin performansına uygun sorumluluklar verin.
- ✓ Öğrencinizin olumlu davranışlarını ödüllendirin, uygun olmayan davranışlarını arkadaşlarına ve kendisine zarar verecek düzeyde değilse görmezden gelin.
- ✓ Öğrencinizle iletişimde olumsuz ifadelerden (hayır, yapma, dokunma gibi) mümkün olduğunca kaçının.
- ✓ Öğrencinizin performansını akranlarıyla kıyaslamak yerine, bireysel gelişimini dikkate alarak değerlendirin.
- ✓ Öğrenciniz yüksek ses ve gürültüden rahatsız olabileceği için sınıf içindeki gürültüyü mümkün olduğu kadar azaltmaya dikkat edin.
- ✓ Öğrenciye öğretilecek becerilerin basitten karmaşığa doğru sıra izlemesine dikkat edin.
- ✓ Sınıf içinde yaptığınız eylemleri, sözel olarak da ifade edin. (Örnek: tebeşiri alıyorum ve tahtaya yatay bir çizgi çiziyorum gibi)
- ✓ Kullandığınız cümlelerin basit kısa olmasına dikkat ederek jest ve mimiklerle daha dikkat çekici hale getirin.

- ✓ Yönerge ve sorularınızın öğrencinin özelliğini dikkate alarak kısa olmasına özen gösterin.
- ✓ Okuma ve yazma çalışmalarında nesnenin kendisi ile birlikte ismini yazma daha sonra nesne resmi ile yazma sonrasında yalnızca ismini yazmaya yönelik çalışmalar yapın.
- ✓ Öğrencinin sebep-sonuç ilişkilerini kurmasını desteklemek amacıyla eylem ve resimleri içeren kart ve fotoğrafları göstererek hikâyeleri anlatın ve öğrencinizden aynı şekilde anlatmasını isteyin.
- ✓ Sosyal iletişimin ve etkileşimin arttırılması amacıyla, öğrencinizin sınıf arkadaşlarıyla uyum sağlaması için etkinlik planlayın ve bu etkinliklere katılmalarını sağlayın.
- ✓ Öğrencinin okulun kantini, market gibi yerlere götürerek sınıf dışındaki çevre ile ilişki içinde olmasını sağlayın.
- ✓ Tekrarlayıcı veya yıkıcı olumsuz davranışlarını azaltmaya yönelik özel eğitim yöntemlerinden davranışçı eğitim tekniklerini kullanın.
- ✓ Öğrencinin yakınının sınıf dışında beklemesi gibi düzenlenmelerle, okula uyumunu sağlayın.
- ✓ Otizmi olan öğrencilerin küçük grup çalışmaları sırasında ya da serbest etkinliklerde sınıf arkadaşlarıyla birlikte oynaması destekleyin.
- ✓ Öğrencinizin nesnelere dokunma, nesneyi elinden bırakmama gibi takıntılı davranışlarını azaltmak için bu nesnelere bir kutuya konularak dersin sonunda ya da günün sonunda alabilmesine yönelik düzenleme yapın.
- ✓ Okul ve aile iş birliğinin sağlamak ve öğrencin düzenli izlenmesi amacıyla günlük ve haftalık davranış bildirim kartları hazırlayın.
- ✓ Öğrencinizi kendi içinde gösterdiği gelişme ile değerlendirin ve öğrencinizin yapamadıklarına değil yapabildiklerine yoğunlaşın.
- ✓ Öğrencinizin başarılarını anında ödüllendirin.
- ✓ Öğrencinin okula uyumda yaşadığı güçlüklerin üstesinden gelmesi için okul rehber öğretmeni ve aile ile iş birliği yaparak alınacak önlemleri belirleyin.

(MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 02/9/2008 tarihli ve 3601 sayılı Kaynaştırma Yoluyla Eğitim Uygulamaları konulu 2008/60 nolu Genelgeden alınmıştır.)